

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Ce poate înțelegerea și unirea

Pilda înălțătoare pe care o dă un popor sărac și conducătorii cu dragoste de turma cea cuvântătoare a Domnului

Astăzi, când toată lumea se plânge că este mai greu de trăit ca altădată, fruntașa comună Tihău din jud. Salaj a pus, în ziua de 13 Sept., piatra fundamentală la noul său lăcaș dumnezeesc, al cărui preț numai de zidire (fără iconostas și pictură) trece peste 1,100,000 adică un milion una sută mii Lei.

Vor spune mulți dintre cetitorii acestor șire că desigur locuitorii din Tihău sunt oameni bogați. Eu însă le răspund că locuitorii comunei Tihău sunt dintre cei mai săraci. Cei mai mulți, dintre dânșii mai înainte, își câștigau pâinea muncind din greu, sub pământ, la o mină de cărbuni din hotarul lor, în care se făceau lucrări până în anul trecut, când criza de bani i-a curmat mersul. Altă mare parte din locuitori se ocupă cu olăritul și își câștigă pâinea de toate zilele din vânzarea acestora.

Acești oameni loviți de soarte pe de-o parte, sunt și au fost de altă parte învredniciți de Dumnezeu să aibă conducători buni și vrednici cum rar să mai găsești.

Vrednicul d. Augustin Maxim, fost revizor școlar de control, azi învățător-director în Tihău a înțeles, că școala este tinda bisericii și astfel se cuvine, ca biserica să fie mai pompoasă decât școala, căci biserica este lăcașul lui Dumnezeu. Apoi, cum școala era dintre cele de model, iar în biserică ploua, s'a înțeles în anul 1923 cu feiertatul preot de atunci și în înțelegere și cu locuitorii, cărora au știut să-le arate rostul bisericii, au început, ca din banii câștigați cu atâta trudă și sudoare, să pună la o parte sume mai mici pentru o casă de închinare Aceluia care a făcut și ține toate.

Încă atunci d. Maxim a fost ales prim curator bisericesc, acest dascăl adevărat, care în școală a știut crește copiii, iar afară s'a priceput să însuflețească pe cei mari și din puțini bani a știut face ca până astăzi să se adune o sumă de bani atât de însemnată.

Nu trebuie să uităm, însă că murind bătrânul preot, în anul 1926, i-a luat

locul Păr. Alexandru Nossa care, în unire cu numitul director învățător și prim curator al bisericii, au putut să înalțe casele parohiale cum rar se mai găsesc, iar acum să înceapă zidirea unei biserici ca și care în puține orașe cred să mai fie.

Duminecă în 13 Septembrie s'a făcut sfințirea fundamentului bisericii și înmormântarea unui coșciug plin de oase, scoase din săpăturile temeliei. Aceste oase sunt rămășițele acelor, cari cu sute de ani înainte au fost așezați spre odihnă la umbra vechei biserici.

La ora 8 M. O. Domn Ambroziu Plaian protopopul tractului Surduc începe Mănecatul, ajutat și de alți preoți. Urmează Sfânta Liturghie în fața lăcașului improvizat spre acest scop, unde mulțime multă adunată din peste 20 sate, ascultă în liniște și cu umilință sub arșița soarelui.

Sfânta slujbă a liturghiei este săvârșită cu adâncă pietate de M. Onor. Demetriu Mureșan protopopul Gârboului, ajutat de amintitul domn protopop al tractului Surduc, de M. Onor. Simion Alecu din Traniș; Gheorghe Pop din Briglez; Gavril Trenca, Lupoia; Alexandru Nossa preotul local; Virgil Seștraș, Chendrea; Pop Aurel, Gâlgău și Augustin Nichita din Muncel. Glasul melodios cu care au rostit ecteniile preoții mai tineri Nichita și Pop Aurel au lăsat în inimile ascultătorilor o amintire dintre cele mai plăcute.

După sf. liturgie, în dangătul clopotelor și în versul dulce al cântăreților, am mers în procesiune la locul temeliei împodobit cu frumoase cununi de flori. Aici s'a făcut obicinuita sfințire de apă și rugăciunile preserise pentru punerea petrei fundamentale. Au vorbit M. On. Demetriu Mureșan și Ambroziu Plaian.

Apoi preotul local mulțumește protopopilor, preoților și tuturor celor de față, cari au luat parte la bucuria poporului din Tihău.

Dacă pilda acestui vrednic preot, învățător și credincioși adevărați ar fi urmată și de alții și dacă și alți cre-

dincioși ar înțelege, ca prin unire s'au făcut și se pot face lucruri mari, cred că la lumina credinței s'ar stinge întunerecul ce vrea să cotropească lumea întreagă și ar ajunge la deplină înflorire creștinismul, pentru fericirea căruia a răscumpărat Hristos biserica cu scump sângele său.

Prin înțelegere și unire s'a înfăptuit România Mare. Tot prin înțelegere și unire am putut face să piară ura și răul și să-i ia locul dragostea creștinească după cari însetează sufletele noastre.

Muncelleanul

M. Sa Regele decorat cu „Colanul Albaniei“. Am amintit și mai înainte cetitorilor noștri că M. Sa Regele Carol II al României și M. Sa Regele Zogu I. al Albaniei, în semn de pretenție s'au cinstit unul pe altul dându-și decorații. M. Sa Regele Carol II. al României a fost decorat cu „Colanul Albaniei“. Comisiunea trimisă de Regele Albaniei a sosit în zilele acestea în București. Dela București comisiunea a plecat la Sinaia unde se află încă M. Sa Regele și cu formele convenite au dat M. Sale decorația după cum le-a fost poruncit. M. Sa Regele a oprit la masă pe membrii comisiunii, pe dl N. Iorga și C. Argetoianu. După masă oaspeții străini au fost duși cu automobilul de au văzut Valea Prahovei și Brașovul. După această excursie s'au reîntors la București, de unde după câteva zile vor pleca în țara lor. Din aceste cinstiri deosebite între conducătorii celor două țări, putem presupune că între acele țări se va întări tot mai mult dragostea și pretenția.

Un nou tren rapid. În ultima săptămână, conducătorii drumurilor de fer au isbutit să înfăptulască o mare lucrare, care va aduce mare laudă țării și mult folos locuitorilor de prin Moldova și Basarabia. Din anul trecut se plănuise ca toate liniile ferate mai lungi din țară să aibă câte un tren lute care să lege cele mai îndepărtate părți din țară cu capitala. Aceste trenuri pentru că merg foarte repede s'au numit „rapide“. Existau până acum trenuri rapide în Ardeal spre Oradea și în alte câteva părți. În săptămâna trecută s'a pus în circulație încă un tren rapid care leagă Iașul și Chișinăul cu capitala țării. Trenul se numește rapidul „Unirea“. El face drumul din București la Chișinău în 8 (opt) ore. Pe unde este locul mai bun fuge și câte o sută de kilometri la ceas. Primirea trenului în diferitele părți s'a făcut cu o adevărată sărbătoare.

Pentruce avem așa de puține bucurii

Bătrânii de astăzi o mărturisesc cu toții că altfel își petreceau ei când erau tineri, decum își petrec tinerii de astăzi. Bucuriile lor de pe atunci, deși erau mult mai nevinovate decât cele de astăzi, erau adevărate bucurii, erau bucurii izvorite din adâncul inimei, fără prefăcătorie. Tinerii de astăzi își petrec și ei, nu-i vorba, însă petrecerile lor sunt lipsite de bucuria aceea neprecupețită, curată, izvorită din inimă; este ceva nesincer și prefăcut în bucuria și veselia lor și apoi, din capul locului, nu-și știu petrece ca pe vremuri, nu-s atât de veseli.

Și dacă vom căuta cauzele acestei împrejurări, vom afla că astăzi prea mult caută oamenii să-și petreacă, și apoi petrecania fără beutură și fără de călcarea porucii a șasa dumnezești aproape nici nu se mai poate închipui.

Lumea de astăzi ține mult la beutură, pentru că este de credința că beutura ne scapă de griji și de necazuri, și ne învesește, cu toate că nu este tocmai așa. Beutura le aduce foarte multora în minte necazurile și durerile sufletesti și, în loc să-i facă să râdă, îi face să plângă și să se tânguiască. De câte ori n'am văzut oameni de fire destul de veselă plângând ca copiii, îndată ce au prins puțin la măsă, și cu cât se târbăceau de cap mai mult, cu atât mai necăjiți și mai nefericiți erau. Da, pentru că pe unii beutura li îndispune, iar pe alții li învesește peste măsură. Din capul locului însă prin beutură nu ne scăpăm de griji și de dureri, cel mult că le facem uitate, alungându-le pe câtăva vreme din suflet.

Alții apoi își caută mângâiere în dragoste necurată și păcătoasă, crezând că astfel se vor putea amăgi pe sine înșiși, și-și vor uita de necazuri. Rău se înșală însă. Nu este bucurie și veselie în legătura păcătoasă dintre bărbat și femeie, pentru că celce nu are conștiința liniștită, celce trăiește pururea în păcate este cel mai nefericit om din lume. În nenorocire însă nu poate fi bucurie și veselie.

Mai este apoi ceva ceeace micșorează bucuria: multele necurății pe cari zilnic le văd și le aud oamenii la teatre, la cinematografe, pe chipuri și prin cărți, reviste și ziare. Când li dai stomacului mâncare rea și stricată, te simțești rău și începi a vomă (bori). Doamne ce bine ar fi dacă și ochii și urechile ar avea această însușire. Pe câți nu ia-i vedea atunci vomând mai ales pe ochi și pe urechi!

Lumea de astăzi parcă-i anume făcută să primească de bun tot ce-i dau poezii, scriitorii, pictorii, sculptorii și ziaristii cei răi și stricați. Ei își întind pe farfurii de argint gunoi, laudând tot ce este murdar și spurcat, și bătându-și joc de tot ceeace este bun și cu adevărat frumos și cinstit. Unii ca aceștia omoară nu numai bucuria și veselia, ci și sufletul. Ei

spun că nu pot să descrie lumea altfel decât cum este într'adevăr. Cum, dar oare în lume numai răutate și stricăciune este, iară bine, frumos și înalt nimic? Ei nu văd decât drojdie, gunoi, și spumă, măcar că unde este drojdie trebuie să fie și vin, și unde este gunoi trebuie să fie și grajd cu vite curate, iar unde este spumă trebuie să fie și lapte și apă curată. Ei nu ne arată decât partea cea rea a lumii, voină să arete că totul e stricăciune și necinste. Oamenii cu scaun la minte și cu judecată sănătoasă sunt însă cu totul de altă părere. Ei recunosc că este în lume foarte multă răutate, în schimb însă văd și binele și frumosul, cerând dela artiști că, dacă arată răul și murdarul să-l și combată, ca astfel cetitorii sau privitorii să se aleagă cu vre un câștig moral oarecare.

Cum va fi în lume bucurie curată, dacă poezii, scriitorii, sculptorii, actorii, pictorii și ceilalți artiști, aruncă otravă în izvoarele cele mai curate ale vieții?! Chiar de aceea datorința noastră a creștinilor este, să delăturăm tot ce este veninos și să desprețuim tot ce este stricăcios, necinstind decât ceeace este creștinesc și curat.

Părintele Iuliu

Atacuri continue împotriva fruntașilor ardeleni

De o vreme încoace o seamă de gazete mari bucureștene nu încetează să atace într'una și zi de zi pe câte un fruntaș ardelean, mai ales pe cei din partidul național-țărănesc. Ceeace spuneam într'unul din numerii trecuți, reproducând pe dl. Tăslăuanu, se adevărește tot mai mult. Din anumite cauze, abună seama nu de Dumnezeu binecuvântate, fruntașii noștri sunt atacați fără cruțare, bagseama ca lumea să se convingă că nici ardelenii n'ar fi mai buni decât regășenii și că ne-am

fi făcut și în privința morală, o apă și un pământ.

Cele mai grozave atacuri se îndreaptă de o vreme încoace împotriva dlui profesor Dr. Romul Boilă dela universitatea din Cluj. Pentruce-l atacă oare tocmai pe dl. Boilă? Pentruce D-Sa este unul dintre fruntașii ardeleni care a trezit la viață națională, încă pe vremea ungurească, pe românii din județul Târnavă Mică, și a luptat din răputeri pentru drepturile poporului, dar mai ales pentru că ține în căsătorie pe o nepoată a dlui Maniu, iar gazetele, plătite cu bani grei de partidele care ar dori să-l vadă compromis pe dl. Maniu, nu s'ar da pentru mult dacă l-ar putea cumva scoate din șea pe dl. Maniu. Iată adevărata cauză, pentru care, de câtăva vreme, o seamă de gazete au hotărât să-l nimicească pe dl. Boilă cu tot prețul.

Mai întâi l-au atacat cu aceea că D-Sa pentruce a făcut să li-se dea pensiuie foștilor funcționari unguri. Le-a răspuns arătând că așa a cerut sfânta dreptate, așa a cerut Societatea Națiunilor și întreagă Europa și că nu s'au chiețuit prin aceasta mai mult de 20—30 de milioane și nu miliarde, cum susțineau gazetele răutăcioase. Atacatu-l-au mai apoi cu aceea că s'ar fi îmbogățit în cursul guvernării național-țărăniste. Le-a răspuns arătându-le că toate acelea sunt minciui și calomniile. În schimb l-a improcesuat pe toți calomniatorii săi și, mai zilele trecute, a cerut, dlui ministru al justiției Hamangiu, să dea poruncă aspră ca desbaterea acestor procese să se țină cât mai curând, ca să poată arăta lumii că este om cinstit și fără prihană.

Așteptăm și noi cu multă nerăbdare desbaterile acestor procese, în cursul cărora se va dovedi că dl. dr. Romul Boilă nu și-a petat numele cu nimica și mai ales că a ținut să nu-l compromită pe dl. Iuliu Maniu, de al cărui partid se ține și cu care este și încuscrit.

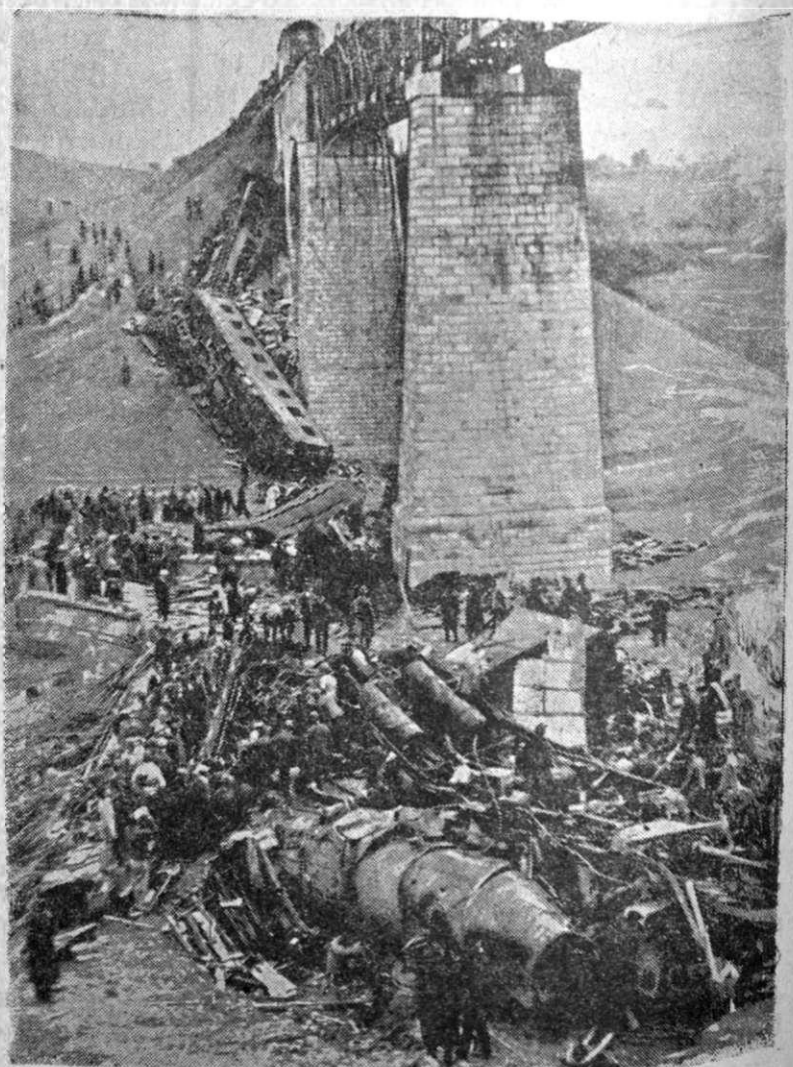
I. M.

La Bia-Torbágy, în valea morții

În numărul trecut al gazetei noastre am vestit și noi marea ticăloșie care s'a săvârșit la Bia-Torbágy, lângă Budapesta, unde niște bestii omenești au aruncat un tren în aer, sub cuvânt că prin aceasta fac „lumea” mai bună! Acum înfățișăm și groaznica icoană a acestei barbarii, care nu poate fi scăzută prin nimic. Dacă lumea merge rău, ce erau vinovați de aceasta cei 27 de călători pașnici, pe cari soarta i-a purtat atunci peste arcuiturile podului dela Bia-Torbágy sau de oriunde?

Chipul nostru înfățișează vagoanele răsturnate în prăpastie și scoaterea morților dintre sfărâmaturi. Podul se vede numai pe jumătate și, în față este locomotiva trenului. E grozav și numai să te gândești că ce va fi fost acolo, la Bia-Torbágy, în valea morții..!

Răufăcătorii cari au avut inimă să ticluască o asemenea ispravă, încă n'au putut fi prinși. Însă toate țările din Europa și-au dat mâinile, ca să-i descopere și să-i judece.

Când ne aflăm pe noi înșine

de inv. ȘERBAN FILON

După părerile marilor pedagogi, cea mai însemnată clipă din viața copilului e aceea când pronunță prima dată cuvântul „eu”. În acest moment el se deosebește pe sine de alții, ajunge la știința aceea că și el are un rol deosebit pe care trebuie să-l joace pe scena vieții. Copilul în această clipă se găsește pe sine însuș.

Tot omul trebuie să se găsească pe sine însuși, căci în caz contrar nu poate să primească nici un rol și deci nu poate să aibă nici o chemare în această viață. Fără scop rătăcește prin lume, asemenea aceluia care nu-i în curat cu sine însuș, cu drepturile și datoritiile sale. În primul loc creștinul catolic trebuie să se afle pe sine însuș, să-și cunoască situația pe care o are fiind catolic.

Creștinul catolic care s'a aflat și s'a cunoscut pe sine însuș, știe prea bine că el este membru al acelei Biserici, pe care însuș Isus Hristos a întemeiat-o, știe că el este stăpân al acelor adevăruri pe care lași profetii ar fi voit să le știe, dar nu li-s'au dat lor. Creștinul catolic știe și despre viața viitoare — după ferma convingere — că acolo faptele bune făcute aici pe pământ au ca răsplătă fericirea veșnică, iar păcatele osândirea veșnică. Legile morale și evanghelice ale lui Isus Hristos conduc pe creștinul catolic la adevăratul scop al omului, fără să fie stânjenit de greutățile acestei vieți. Urmarea lui Hristos ne dă să înțelegem misiunea și însuflețirea fără margini a apostolilor, marea convingere a mărturisitorilor de credință și moartea fără mormur a mucenicilor.

Creștinul catolic urmează pe Iavțătorul său nu numai pe muntele Taborului, ci și pe Golgota, căci găsindu-se pe sine însuș nu poate face altfel. Creștinul catolic se roagă mult și des, pentruca Domnul să-i împartă și lui un rol, să-i dea și lui o chemare, căci cu acel simțământ de glorie, îndrăznește să spună „sunt catolic”, cu care se lauda cetățeanul Romei că e roman.

Sf. Pavel și Sf. Francisc de Ausisi, în clipa când s'au găsit pe sine înșiși, cu o mare însuflețire au voit să cunoască voința Domnului Hristos, ca apoi să moară pentru aceea voința sfântă și plină de dragoste dumnezeiască.

Nu mai puțin și noi, găsindu-ne pe noi înșine odată și pentru totdeauna, să ne apărăm convingerile și crezurile noastre religioase și să nu-l lăsăm călcat în picioare și profanat pe acela care e „Calea, Adevărul și Viața” pe Hristos regele și Dumnezeuul nostru.

Monopolul spiritului și al țuiceii

Monopol înseamnă dreptul de a vinde singur o marfă sau de a produce singur această marfă. Avem de pildă până acuma monopolul sărei, a tutunului și a chibriturilor, prin ceea ce statul câștigă o grămadă de bani și astfel nu este silit să arunce din cale afară prea multe dări asupra locuitorilor. Cum însă de o vreme încoace statul nu mai joacă cu cheltuelile cele multe pe cari le are, s'a hotărât să-și mai câștige un nou izvor de venit și astfel să facă monopol și pentru spirit și țuică.

Bine înțeles că auzind producătorii de țuică, mai ales cei din vechiul Regat, despre aceasta, au protestat din răsuputeri și protestele lor au cam băgat în sperieți pe cei ce lucrează la această lege. De aceea subsecretarul de stat dela finanțe, dl. Zamfir Brătescu, a chemat la sine ziaristi și le-a făcut următoarele declarațiuni:

Prin monopolul țuiceii, statul asigură cumpărarea întregii cantități de țuică, cu plata imediată și fără nici un risc, scutindu-i de a mai căuta ei cumpărători, cari azi cumpără pe prețuri de nimica prunele și încearcă să înșele pe producători. Statul va plăti țuica cu preț mai bun decât cumpărătorii de astăzi și că mai târziu va cumpăra toată țuica dela țărani și numai după aceea va cumpăra sau va fabrica altfel de țuică. Afară de aceea le va lăsa producătorilor țuica de lipsă pentru casele lor, iar când va cumpăra prunele, va da țuică în locul lor.

Ceeace ne interesează pe noi e că ce va face de aici înainte țăranul cu merele, perele, persecele și alte poame căzute de vânt, din care făcea până acuma țuică sau vinars? Ce va face de drojdiile și treverile sale? Ori doară statul l-le va cumpăra și pe acestea? Noi știm că vinarsul de drojdie este leac, cu care își vindecă mamele copiii, legându-i cu cârpă muțiată în acest vinars la foale. Știm și aceea că vinarsul de drojdie este leac, beut cu cumpăt după câte o stricare de stomac. Ce va fi de aici înainte? l-se va lua și acest leac? Că despre aceasta n'a vorbit dl. subsecretar de stat.

Agriculorii moldoveni cer preț minimal la grâu.

Agriculorii moldoveni din județul Dorohoiu, au cerut să se pună un preț minimal pentru grâu. Morarii din orașul Botoșani au spus, că sunt gata să plătească 40,000 lei pentru vagonul de grâu, dacă se va lăsa ca prețul pământului să fie 8 lei de kilogram pentru pământ alb și 6 lei kilogramul de pământ negru.

Grâu bun de vânzare în județul Târnava mică.

În comunele Feisa, Crăciunelul de sus, și Căpâlna de jos, se găsesc de vânzare la micii agricultori 6 vagoane grâu de Secaș, cu greutatea hectolitrică 79—81 kilograme și numai cu 2% corpuri străine. Grâul e din semință de grâu dată de Camera de Agricultură.

Afară de aceea mai sunt de vânzare vre-o 50 vagoane grâu foarte bun, mare parte tot de Secaș. Probe se pot vedea la Camera de Agricultură a județului Târnava mică.

Pagube aduse agricultorilor.

În partea de miază noapte a județului Caraș a băntuit un uragan foarte mare. O rupere de nori a inundat întinse pământuri agricole. Viile în cea mai mare parte au fost nimicite. Pagubele suferite de agricultori sunt foarte mari.

Foița „UNIRII POPORULUI”

Toamna

Bucuroși zâmbesc țărani
Pe sub asprele mustăți,
Când sosește anotimpul
Dătător de bunătați.

Desfăcut de pe strujeni
Ce-au rămas în câmp pustii,
Vesel rade'n pod porumbul
Cu bobitele-aurii.

Până sus e plin grânarul
De-al semințelor belșug,
Fânul-i strâns în stog prin curte
Aranjat cu meșteșug.

Vița geme'n deal de struguri
Frunză nu-i deatâta rod,
Ea-și așteaptă bucuroasă
Al culesului norod.

Jos în pivniți strâmt e locul
Fiecare colț e plin,
Când pătrunzi îți ia mirosul
Mustul ce se face vin.

În cotef.. abia se mișcă
Sub povoaara cârnii lui,

Porcul sur, menit s'aducă
Alt belșug stăpânului.

— De-acum numai sănătate
Să dea Domnul și putere,
Zice Ion cătră nevastă..
Și-apoi ningă, tu miere.

Ion Laseu-Dumbravă

Povestea Pupezei

Ci-c'a fost odată — de mult, de mult — o babă ș'un moșneag. Erau săraci lipși pământului și trăiau singuri într'o cocloabă de casă părăsită, așteptându-și ceasul cel din urmă, căci nici o putere nu mai aveau și nici o nădejde alta dela cel de sus. Dar într'o dimineață, ce să vadă ei? Iată că un firicel de iarbă răsărise din pământ, drept lângă piciorul patului. Pân' la prânzul cel mare firicelul se făcu gros cât trestia și crescă 'nalt până'n blidar, iar a doua zi își îndol vârful'n tavan, par'că și-ar fi cătat loc să iasă.

— Mă, ce să fie asta? zise moșneagul crucindu-se.

Și, numai așa de-a minune, ia el un sfredel, face o gaură'n tavan, apoi alta'n acoperiș, ș'așteaptă să vadă ce are să se întâmple. A treia zi, firicelul de iarbă era copac în lege, cu rădăcin' casa omului, cu vârful în torțile cerului și-i fosnău frunzele.

Sta moșneagul ș'trăgea de zor din luleaua

veșnic stinsă; și se uita la copac și-și făcea cruce. Da' baba de colo zice 'atr'o doară:

— Știi ce m'am gândit eu, omule?... Noi o viață n'treagă am trăit necăjiți, ca vai de capul nostru, și nu ne-am vândut necuratului, am rămas cinstiți și cu credință'n Dumnezeu. Dacă te-ai sui tu'n cer, — că eu socot că de asta a și crescut copacul în casa noastră — și ai spune lui Dumnezeu să se milostivească și cu noi, să ne scoată la niște zile mai bune, să ne facă și pe noi boieri, că destul am stat în dricul nevoilor, și dându-ne bogății, să ne facă și tineri cum am fost ca să ne putem bucura de ele... Hai? Ce zic?

— Păi ce să zic? Gând mai bun nici că se poate.

Și unchiașul mult nu se codește, își face o cruce, scuipă'n palme și s'aburcă'n copac. Și urcă, și urcă, până dă de porțile cerului, cari clică's totdeauna deschise celor drepiți. Se înfățișează el înaltea lui Dumnezeu și-i spune în ce chip a venit și ce l-a adus. Dumnezeu zice: „Bine, facă-se voia ta”. Și-l blagoslovește. Se 'ntoarce bucuros acasă. Da ce cată? Că nu mai cunoștea nimic pe acolo — altă lume. Case mari, hambare pline, slugi multe alergând de colo, colo, după treburi, și'n cerdac nevastă-sa, gătită ca o mireasă, întinerită și frumoasă, dar frumoasă cum par'că nu fusese nicicând... Intră el prin odăi, se uită'n toate părțile și, când se uită'n oglindă, par'că nu-l vine să-și creadă ochilor. Și s'aștern el

Incercare revoluționară în Austria

În ziua de 13 Septembrie, o mare parte din Austria a fost zguduită și tulburată de mișcarea revoluționară a organizației numită „Heimatschutz”. Această societate este un fel de partid politic, care are de scop să dea oamenilor libertate în felul de viață. Conducătorul acestei organizații este dl *Pfriemer*, care este ajutat de dl *Renter* și alții. În ziua pomenită mai sus organizațiile „Heimatschutz” din mai multe orașe au început o mișcare revoluționară, încercând să pună stăpânire pe oficiile publice. Ei au și ajuns stăpâni în orașele din părțile Stiriei, Salzburgului și la Brack an der Mur. În multe părți liniile ferate au fost cucerite de revoluționari. Ba încă dl *Pfriemer*, comandantul răsculaților, a trimis prin toată țara o hârtie scrisă prin care aducea la cunoștința tuturor supușilor că partizanii dsale sunt pe deplin stăpâni în țară. El a și început să schimbe legile vechi și a pregătit o nouă constituție.

Se simțea omul că e chiar conducătorul statului. Stăpânirea răsculaților a fost însă foarte scurtă, căci îndată guvernul din Viena a trimis armate puternice pe urmele răsculaților. În aceeași zi trupele guvernului au reușit să-i scoată pe revoluționari afară din toate oficiile publice ocupate de ei. În fiecare oraș armata a dezarmat sute de inși dintre revoluționari, făcând și câteva zeci de arestări.

Conducătorul *Pfriemer* și cu ceilalți ortaci, văzând că nu pot ajunge cu revoluția la bun sfârșit, au dat ordin răsculaților, să nu se pună în lupte cu armata și să se retragă. Conducătorii toți și-au dat demisiile din posturile cari le ocupau. Unii dintre ei au fost prinși de armata guvernului și, după cum spun gazetele, ei vor fi foarte aspru pedepsiți. *Pfriemer* și-a pregătit înainte calea de scăpare și dacă a văzut că nu poate ajunge stăpânul țării, s'a refugiat în Italia. Deși ea n'a ținut mult și n'a făcut nici lupte cu vărsare de sânge, totuși se spune că Austria a fost foarte rău tulburată prin această mișcare revoluționară.

Rușii și-au mai lăsat din planurile lor

Se știe că Rusia, după ce s'a terminat războiul cel mare, a rămas singură cuc. Nici o țară din Europa n'a voit să prindă legături de pretenie cu Rusia. Pe de altă nici Rușii bolșevici nu voiau să lege vre-o pretenie cu țările europene, căci planul lor era ca în câțiva ani să facă toată Europa o mare bolșevicie, așa cum este și azi în Rusia. Din anul acesta începând se pare însă că Rusia, — orică s'a convins că nu poate bolșeviza Europa, — ori că nu se mai simte în stare pentru așa ceva, încearcă să lege pretenii cu unele țări din Europa. Cu multe țări a și legat pretenie ascunsă, cum e cea cu Germania. Acum ea ar vrea să se împrietenească cu Franța, bagseama pentru că Franța e

cea mai bogată din lume. Dar Franța are legături de pretenie cu Polonia și România, și nu poate face pretenie cu Rusia, până ea este dușmana acestor două țări. Rusia văzând că n'are încontro, a și început discuțiunile cu Polonia. Se așteaptă ca înțelegerile să înceapă și între Rusia și România. Această pretenie va consta din aceea că țările amintite se vor lega între ele, că nu vor sări cu războiu una contra celeilalte.

Hoover, președintele Statelor-Unite vrea să prelungească moratoriul

Ziarul „Evening Post” care este una din cele mai bune gazete ale lumii, scrie că dl *Hoover* președintele Statelor-Unite, ar avea de gând să prelungească moratoriul (amânarea datoriilor) încă pe vre-o 3 până la 5 ani. Gazeta amintită spune că dl *Hoover* s'ar fi și sfătuit asupra acestui lucru cu membri consiliului consultativ. Fiindcă Germania este una din țările cele mai năcăjite, în ajutorul căreia s'a făcut această amânare de datorii, Banca Federală de Rezerve (bancă americană) a și designat pentru împrumuturile ei suma de 600 milioane dolari. Intru cât însă americanii nu vreau să știe nimic despre ceea ce au de gând să facă, până nu este lucrul isprăvit, guvernul a desmințit aceste știri.

Câtă armată are Franța

Cetitorii noștri își amintesc că Franța este una dintre țările cari face mai mare propagandă pentru desarmare și pentru ștergerea războiului. Guvernul francez, ca să arete că nu vorbește numai ci și face, a trimis la Liga Națiunilor un tablou al numărului armatei salei. Tabloul cuprinde următoarele:

La Paris în anul 1921 era armată

pe un traiu, sa se ducă pomina. Ce mese! ce lăutari! Ce veselie, de nu se mai știau pe pământ! Un an, doi, a mers. Dar dela o vreme cum nu făcea nimic și n'aveau nici o grijă, — că le veniau toate d'a gata — iată că'ncep să-și iscodească singuri fel de fel de supărări, curat din senin. Ba casa cutăruia li mai frumoasă decât a lor, ba cutare s'a uitat cam așa la ei, și câte de astea! Că'n sufletul omului care stă degeaba se'ncuibeză gândurile rele, ca bufaițele în casă pustie. Acum într'o sfadă o duceau: Că ea ce a înțeles din avere? Că sunt atâția alți mult mai bogați decât ei, și uite cutare cum știe să trăiască!...

Intr'o zi, după ce căscă de vre-o câteva ori, cum sta așa plictisită și busumflată, se'ntoarce către bărbatu-său și prinde a-i spune că ea s'a săturat de vieața asta, că mai bine era nainte când erau săraci și că, dacă vrea și vrea s'o vadă cu adevărat mulțumită, să se urce iar la cer și să roage pe Dumnezeu să-i facă împărați. Atunci ar zice și ea c'a trăit.

— Să dormim și noi în pat de aur cu așternut de puf...

— Pă-i m'oiu duce zice el. De ce să nu mă duc?

Și plecă. Ajunge la Dumnezeu și-i spune iar ce păs l-a adus.

— Bine, zice Dumnezeu, facă-se și de data asta voia voastră.

Și-l blagoslovește. Se'ntoarce omu ntr'un suflet și — ce să vadă? Curți împărătești,

ostași, steaguri, muzici — iar în capul scării de marmoră cu stâlpi de aur, cine-l întâmpină? Chiar împărăteasa, — nevasta lui purtând coroană pe cap și îmbrăcăminte de sus până jos numai n' pietre scumpe.

Au împărățit ei cât au împărățit, dar se vede că și împărăția, dacă nu știi seama și nu știi ce să faci cu ea, te saturi dela o vreme.

Așa, zice ea într'o zi.

— Vezi tu, bărbate, destul de moale-i puful și dulce odihna în patul nostru de aur și slugi avem supuse, și oaste multă, și câte de toate, dar iacă și împărăția asta nu-i cum credeam noi, cine știe ce pricopseală, că sunt și de ea legate destule necazuri — fără să mai vorbim de atâția cari ne privesc de sus! Dar dacă vrea să facă Dumnezeu un bine cu noi, încai să-l facă întreg. Să nu mai avem pe nimeni deasupra noastră. Du-te tu și-l roagă să ne facă și pe noi Dumnezei. Șatunci zic și eu că s'a milostivit cu noi, și ne-a dat tot ce-am cerut. Că pân'acum, când ai sta să socotești bine ce-a făcut pentru noi? Te miri ce și mai nimic. Gândește-te și tu; ce ne-a dat dela el?

— Așa-i, zice împăratul.

Și plecă iar la Dumnezeu. De data asta însă a stat puțin în pragul cerului, — par'că să intre, par'că să se'ntoarcă.

Dar, aducându-și aminte de gura nevastei, își ia inima n' dinți și intră.

— Ei ce-i pricina? îl întreabă Dumnezeu.

— Apoi ce să fie, Doamne? Iacă am mai avea o rugăminte... să ne faci și pe noi Dumnezei — pe mine Dumnezeu și pe nevastă-mea Dumnezoaică, să gustăm și noi din puterea asta mare...

— Ai venit tu din capul tău, îl întreabă Dumnezeu — ori nevasta te-a trimis?

— Ba drept să spun, Doamne, mai mult de gura ei am venit.

— Păi tu cum te potrivești, om în toată firea, deșertăciunilor ei?... Pentru că nu v'afi mulțumit cu ce vi s'a dat și n'ați găsit voi odihnă nici în puful unui pat împărătesc — de-acum... pupeze să fiți.

A blagoslovit Dumnezeu; și când s'a uitat în jos, a văzut zburând pe de-asupra vechel cocioabe păraginite două păsări cu pene împetrițate și pe cap cu mândrie creste n' chip de coroană — erau cele două suflete în veci nemulțumite.

Și iacă de-atunci sunt pupeze pe lume.
Al. Vlahuță

Mașini agricole plăfite cu grâu.

Societatea internațională Harvester Co. din America oferă fermierilor mașini agricole în schimbul de grâu. Jumătate plata mașinilor se ve face în bani, iar jumătate în grâu, socotindu-se cu 460 lei maja de grâu, care se va plăti numai în luna Decembrie.

în număr de 513.643, iar în anul 1931 sunt numai 286.342 ofițeri și soldați. Armata pentru apărarea insulelor de peste mări este de 71 mii oameni. Armata care stă în colonii (stăpâniri îndepărtate) era în 1921 de 301.588 oameni, iar în anul 1931 este numai de 231.405 oameni. În armata marină sunt 57.129 oameni, iar în armata sburătoare a Parisului 32.110 oameni. În total Franța are 1500 de avioane și trei dirijabile mari cu 974 cai putere. Vapoarele Franței pot încărca deodată 628.603 tone. O tonă este 1000 de kilograme. După cum se poate vedea, în multe părți Franța a redus foarte mult numărul armatei sale.

Hitleriștii vor intra în parlament

Hitleriști se numesc partizanii dlui *Hitler*, un mare politician german, care se cam aseamănă la păreri cu Lordul Rothermere. Ajungând în certuri mari cu guvernul și cu parlamentarii cari dau vot guvernului, ei hitleriștii s'au retras din parlament. Lucruri de acestea s'au întâmplat destule și la noi în România.

Acum se spune, că hitleriștii germani s'ar reîntoarce bucuroși la lucrările parlamentului german, dar așteaptă timpul potrivit, ca să nu se poată spune că ei au băgat de seamă că sunt în rătăcire.

Două milioane Olandezi cer desarmarea tuturor țărilor

În zilele trecute dl *Titulescu*, președintele Adunării Ligii Națiunilor, a primit o cerere a multor Olandezi, cari cer desarmarea tuturor țărilor. Cererea este iscălită de două milioane Olandezi. Iscăliturile fiind așa multe, sunt cuprinse în două protocoale mari frumos împodobite. Această cerere a produs o mare bucurie, căci din ea se vede, că Olandezii cu toții doresc ștergerea războiului. Când s'ar mai prezenta încă multe cereri de acestea, conferința desarmării din Ianuarie viitor ar avea o bază puternică să hotărască desarmarea.

Cruțări mari în Ungaria. Guvernul unguresc este atât de cuprins de trebuința cruțărilor încât a dat ordin ca nici gazetele să nu se mai facă așa mari ca până acum. Toate vor fi cu a treia parte mai mici ca până acum. Fiind mai mici ele vor fi și mai ieftine și astfel sărăcia va fi mai ușor îndepărtată din viața țării.

La 1 Octomvrie se schimbă iarăș ceasul. În seara zilei de 1 Octomvrie, se va schimba din nou ceasul în toată țara. În primăvară s'a schimbat ceasul în felul că a venit cu o oră înapoi adecă în loc de 7 am zis șase, în loc de opt am zis șapte și așa mai departe. Schimbarea de atunci s'a făcut cu scopul ca să avem și noi același timp pe care-l au țările din centrul Europei, de aceea s'a numit ora centrală. Acum în 1 Octomvrie când va fi ora 12 din noapte, toate ciasurile se vor muta cu o oră înainte așa ca să arete în loc de 12, ora unu. Va să zică venim iar la timpul de mai înainte, adecă la ora orientală.

Fabrică de spirt amendată cu 3 milioane. Proprietarul fabricii de spirt din Sâncraia lângă Tg.-Mureș, având de plată multe datorii și dări la stat, într'o bună zi n'a mai putut plăti. Atunci finanții ca să nu rămână statul de pagubă au pus sub zălogie întreagă fabrica împreună cu o mare cantitate de spirt. Proprietarul, care se numește Kranz, a desfăcut pecețile puse de finanți și a luat o mare parte din spirt pe care a vândut-o. Aflându-se că Kranz este vinovatul, el a fost pedepsit cu 3 milioane lei, cari bani trebuie să-i plătească la stat.

S'a stins sonda dela Moreni. Cetiitorii își amintesc de sonda dela Moreni, care în ruptul capului nu se dădea stinsă. S'a aprins acum sunt aproape doi ani și jumătate și de atunci a ars încet încet fără a putea fi stinsă. Lucrat-au tot felul de învățați în chip și formă, dar toate încercările au fost zadarnice. Soarta a făcut însă ca în dimineața zilei de 18 Septemvrie sonda să se stingă singură. Și anume din cauza focului prea mare precum și a iuțelii cu cari eșiau gazele din pământ,

s'a surpat pământul astupând cu totul gura focului și acesta neavând ce mai arde s'a stins. Vestea stingerii acestui foc grozav a produs o mare bucurie între oamenii cari locuiau în apropiere. Conducătorii societății care scoate petrol, au luat măsuri foarte aspre ca nu cumva să se pună foc din nou. Din socotelile cari s'au făcut reese că s'au ars gaze foarte multe. Pagubele societății ar fi de 80 milioane lei. E mare paguba, dar totuși se bucură oamenii că au scăpat de alte pagube cari puteau urma.

O nouă mașină aeriană. Oamenii niciodată nu vor fi mulțumiți cu ceea ce știu și pot face. Deaceia totdeauna vor căuta să descopere fel și fel de mașini. Acum mai nou s'a făcut o mașină aeriană așa numită „helicostatul” cu care te urci sus și poți sta în loc fără mișcare. Avionul nu poate sta într'un loc decât pe pământ. Helicostatul stă în aer ca și pe pământ. Descoperirea s'a făcut în Franța și la probele făcute a reușit pe deplin.

Incăerare între Japonezi și Chinezii. Deși loviți de multe nenorociri, furtuni, boli, cutremure și revărsări de ape, popoarele dela răsăritul lumii, mai au totuși chef de a-se clănțani în războaie. Mai înainte a fost un întreg războiu între Japonezi și Chinezii. Din primăvară s'a făcut însă un fel de liniște. Japonezii au pierdut însă un general foarte vestit și cred că Chinezii l-au omorât. Deaceia fiind supărați într'o bună zi au început a bate cu tunurile asupra orașului Mukdeu. Chinezii n'au voit însă să răspundă tot cu glonț de tun și s'au făcut că nici n'aud.

Holera bântue în Persia. Doctorii în luptă cu încăpăținarea bolnavilor cari nu vreau să intre în spitale. În decursul unei luni August, a izbucnit în Irak, un ținut din Persia (în Asia) o boală foarte cumplită numită holeră. Această boală este foarte lipicioasă și de cele mai multeori duce la moarte sigură. Singuri doar doctorii cu știința lor mai pot ajuta pe cei loviți de holeră și să-i scape cu viață. În câteva zile ea s'a întins foarte tare cuprinzând 787 de persoane. Doctorii (englezi) care sunt pe-acolo pe la spitale au cerut ca toți cei atinși de holeră să intre în spital. Dar mare mirare a făcut cazul că numai foarte puțini au ascultat de ei. Din cei cari au intrat în spitale două din trei părți au scăpat cu viața. În total au murit patru sute și cincisprezece de persoane. Autoritățile au luat măsuri ca să se oprească întinderea boalei. Primejdiile sunt mai mari în regiunea râului Tigris.

S'a încercat omorârea președintelui Argentinei. În săptămâna trecută poliția din Buenos Aires, a descoperit tovărășia câtorva răufăcători, cari plănuiau omorârea președintelui Argentinei, generalul Oriburm. Răufăcătorii erau foarte bine pregătiți la planul lor și norocul a fost că poliția i-a descoperit cu o zi înainte de a-și pune planul în aplicare.

O unire a băncilor din țară. Conducătorii băncilor din întreaga țara sunt foarte îngrijorați de ceea ce va aduce ziua de mâine. Din cauza sărăciei și mai ales a lipsei de bani multe bănci au ajuns la bancrută și acum toți cei cari au bani la bănci vor să și-i scoată afară. Băncile însă nu pot plăti dintr'odată sume mari de bani ci pe rând. S'a constatat anume că în Ardeal sunt depuși la bănci câteva miliarde lei; în băncile din Basarabia și vechiul regat sunt iarăș câteva miliarde lei. Ori se știe că banii cari umblă între oameni nu sunt decât vre-o 17 miliarde lei. Dacă toate băncile ar ținea banii închiși în cutie,

O explozie grozavă la Paris

Săptămânile trecute s'a întâmplat la Paris, într'o fabrică chimică, o explozie grozavă, cum de mult nu s'a pomenit. Explozia a dărâmat 5 ateliere și a mai dărâmat, în cerc de 100 metri toate casele din jur. Au murit patru lucrători și au fost grav răniți 14 inși.

Într-o bună zi n'ar mai fi bani între oameni de loc. Deaici se vede deci că banii nu stau la bancă și deaceia banca nu poate plăti decât ceea ce capătă dela datorășii ei ori dela cei cari depun bani. Urmând pilda celor cinci bănci mari din țară care s'au ortăcit la lucru, și băncile mai mici au făcut o ortăcie între ele, dar numai în ceea ce privește grija și mijlocirea unui ajutor din partea statului.

Francezii răspund vizitei germane.

Se știe că după războiul mondial între poporul francez și german a rămas o mică supărare. Din cauza aceasta nici nu au prea fost multe legături între cele două țări. Loviți însă greu de sărăcia care domnește în lume, germanii au făcut azi primăvară o vizită guvernului englez și una guvernului francez. În aceste vizite pe lângă alte chestiuni s'au lucrat mai ales pentru întărirea pretenției între țări. Deaceia atât englezii cât și francezii trebuiau să întoarcă vizita guvernului german. Englezii au făcut acest lucru, iar francezii vor merge în Berlin în 27 Septembrie. Vizita va face-o însuși dl. Lavol prim-ministru francez și dl. Briand ministrul de externe.

Gandhi a sosit la Londra. Gandhi conducătorul partidului naționalist din Indii, a sosit cu vaporul la Londra. Se știe că chiar el a tost conducătorul multor răscoale în India contra englezilor. După multe arestări și judecări englezii au văzut că au și indienii un pic de dreptate în nemulțumirea lor și deaceia au cerut conducătorilor indieni să meargă la Londra pentru sfătuire. Cel care s'a decis mai greu la acest drum a fost Gandhi. La sosirea în Londra el a declarat că este însărcinat să mijlocească libertatea deplină pentru întreg poporul indian.

1200 oameni omorâți de furtună în Honduras. După cum se vestește mai nou, numărul morților, din cauza furtunei care a bătut în Honduras (fără în America Centrală) este cu mult mai mare decât cel pe care l-am dat noi în numărul trecut al gazetei. Numai în orașul Belise au murit mai mult de 1200 de oameni. Și acum se scot încă trupurile celor morți de pe sub dărâmurile orașului. Ca să nu se producă boli, trupurile morților sunt arse pe ruguri mari așezate la marginea orașului.

Pentru ajutorarea celor fără de lucru. Delegația economică a guvernului a discutat în ultima sa ședință asupra situației șomerilor din țara noastră. Cum la noi în țară nu sunt șomerii așa de mulți căci nu sunt nici fabrici, ca în alte țări, s'a constatat că oameni fără lucru nu sunt decât în unele județe. Ca să-i ajutoreze delegația economică a intervenit la ministerul lucrărilor publice și a spus că trebuie să se înceapă lucrări mai mari la repararea drumurilor. Șomerii vor fi puși acolo la lucru și vor primi și plată cu cari să trăiască.

Marinarilor englezi nemulțumiți cu scăderea lefurilor. Am anunțat la timp planul guvernului englez de-a face cruțări prin reducerea lefurilor și mărirea dărilor. Aceste măsuri au fost bine primite de parlament, dar nu tot așa au făcut cei cari trebuia să sufere din cauza acestor cruțări. Marinarilor toți cari sunt pe oceanul Atlantic nu mai fac slojba. Au tras vapoarele la țarm și așteaptă ca guvernul să promită că nu le va lua nimic din leafă.

Tren personal atacat de bandiți. În seara zilei de 15 Septembrie, bandiți nedescoperiți încă, au avut de gând să jefuiască pe toți călătorii unui tren personal. În timp

ce trenul oprise în gara Dârste, aproape de Brașov, în capul gării s'a oprit un automobil. Din automobil au sărit trei domni cu arme în mână și unul a sărit la conducătorul locomotivei, zicând să nu plece, altul a sărit în vagonul de clasa a II. căutând banii călătorilor. Mecanicul trenului, a pus însă trenul în mișcare și hoții au trebuit să sară jos căci altfel erau prinși. De necaz hoții au împușcat în tren rănind vre-o cinci persoane.

Alte două nenorociri în viața sburătorilor. În ziua de 15 Septembrie, un avion care făcea regulat drumul între București și Belgrad (capitala Serbiei) a căzut pe hotarul unei comune din județul Mehedinți. Au fost omorâți 6 inși. Avionul a căzut din pricina că furtuna îi rupsesse o aripă. În aceeași zi un avion german, care avea de gând să meargă în America, a fost prăbușit de furtună în valurile mării. Americanii cari așteptau sosirea avionului l-au tot căutat pe Ocean, dar nu l-au mai găsit.

Doi aviatori cari se prăbușesc la pământ. În luna Septembrie doi aviatori francezi, dintre cei mai vestiți în lume, au pornit în lung sbor deasupra lumii. Gândul lor era să sboare din Paris până în Tokio capitala Japoniei, fără oprire, lucru care nu l-a făcut încă nimeni până acum. Numele curajoșilor sburători sunt unul *Doret* și celalalt *Lebrix*. Nenorocul i-a pândit însă în drum, căci o veste din Moscova capitala Rusiei, anunță că cei doi au căzut cu avionul aproape de râul Tanip și amândoi au murit.

Un vapor italian în pericol. În timpul unor manevre a vaselor de recunoaștere italiene a izbucnit o furtună puternică pe mare. Ea a pus în mare pericol vaporul „Porecco”. Mai mulți marinari au fost aruncați de vânt în mare, iar vasul a suferit mari stricăciuni. Câțiva oameni s'au înecat.

Plante de nutreț

— Sfecla de nutreț —

Sfecla de nutreț se poate semăna și pe melegar. Aici se samănă deasă și când are patru frunze, se răsădește. Sfecla răsădită însă nu crește așa mare ca și aceea care e sămănată deadreptul în pământ.

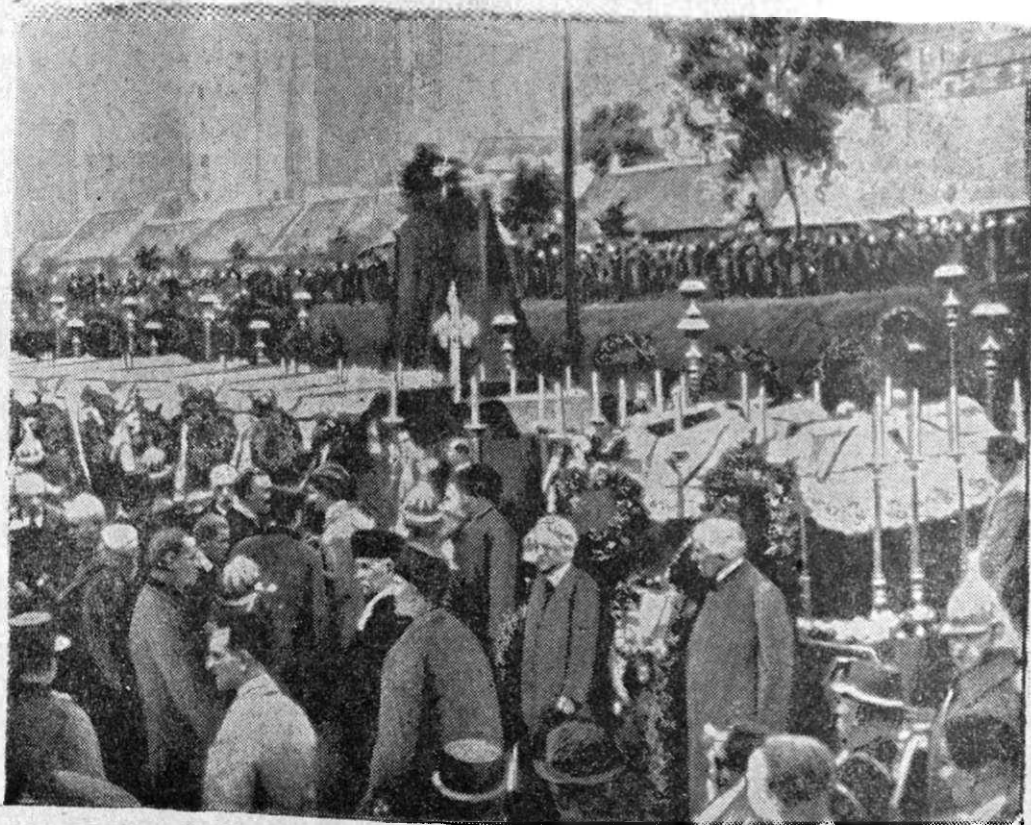
Sfecla sămănată în pământ, când are patru frunze, trebuie prășită și curățită de burueni. După prășit crește repede și se desvoltă frumos, așa că în curând trebuie prășită a doua și a treia oră. Prășitul al doilea și al treilea se poate face și cu plugul. Buruenile rămase pe lângă firele de sfeclă, trebuie curățite însă cu sapa.

La prășit, în tot locul se lasă numai câte un fir.

Mulți economi rup frunzele mai din jos ale sfeclei și hrănesc cu ele porcii sau vițeeii. Aceasta nu e bine, căci se împiedecă desvoltarea. Cu cât o sfeclă are frunze mai multe, cu atâta crește și se desvoltă mai bine. Frunzele sunt bucătăria plantei. În frunze se pregătește hrana, care apoi se înmagazinează în rădăcina ei groasă și umflată.

În anul cel dintâi sfecla face numai rădăcină și frunze. Flori și semințe face numai în anul al doilea. Pentru semință se alege sfecla cea mai frumoasă și mai sănătoasă, se așează în

Prohodul celor pieriți în valea morții, la Bia-Torbágy

Cumplirea din valea morții dela Bia-Torbágy, se vede mai ales în acest chip al stricăciunilor, unde se arată prohodul celor pieriți în groaznica răsturnare de vagoane. Prohodul s'a făcut pe un câmp întins în marginea Budapestei, ca să încapă alături toți morții și întreg jaleul alai. De față la prohod au fost toți miniștrii Ungariei și trimișii țărilor, dimpreună cu zeci de mii de privitori și părinții și rudeniile celor morți. Atâtea sicrie deodată, dela război încoace încă nu s'au mai văzut. Și toate acestea datorită unor criminali, cari parcă au intrat în gaură de șarpe. Aflăm prin „Radio” că numai la Budapesta lucrează 120 de detectivi (poliști tainici), ca să prindă urmele făptuitorilor.

pințiță sau în gropi anume făcute, unde să păstrează până primăvara. Pe la începutul lunii Aprilie se pune din nou în pământ, apăsându-se puțin pământul în jurul rădăcinii. Peste puțină vreme, din aceasta rădăcină crește un cotor lung pe care se află frunzele și la vârf florile, din cari se vor desvolta semințele.

Nu e bine să se sâdească pentru sămânță, diferite soiuri de sfeclă lângă olaltă, căci semința se corcește.

Pentru ca să n'o înăbușe buruienile trebuie prășită cel puțin de două ori, iar pentruca vântul să nu-i rupă cotorii, trebuie sprijiniți cu pari, de cari se leagă cu fâșii de cânepă.

Când s'au desvoltat bine toate florile, vârful cotorului trebuie rupt, ca sămânță să se desvolte mai bine.

Prin luna Septemvrie, sămânță e coaptă. Aceasta se poate cunoaște de pe aceea, că învâlișul sămânței se în-gâlbinește. Culegerea sămânței, trebuie să se facă cu grijă, să nu se scuture.

Sfecla de nutreț se culege numai pe la sfârșitul lunii Octomvrie și începutul lunii Noemvrie. Cu cât se culege mai târziu cu atât e mai desvoltată, mai hrănitoare și se poate păstra mai bine.

Culegerea sfeclei se face pe vreme uscată. Păstrarea peste iarnă se face în gropi, largi de 2 metri și lungi de mai mulți metri, după cantitatea de sfeclă ce trebuie să se pună în ele. Pe fundul și pe marginile gropii se pune un strat de paie. Se așează sfecla, ridicându-se deasupra gropii în formă de movilă. Peste sfeclă iarăși se pune un strat de paie, gros de câteva degete, apoi se pune pământul ce s'a scos din groapă, lăsându-se și câte o răsufătoare, făcută dintr'un șomoiag de paie, pentru ca să iasă căldura ce se desvoaltă din cauza îngrămădirii sfeclei.

Sfecla de nutreț, e mai bună ca și multe alte nutrețuri. Vacile cu lapte cari mănâncă sfeclă, dau lapte mai mult și mai dulce. Boii bătrâni se îngrășă foarte bine cu sfeclă tăiată mărunt. Porcii și galițele încă se pot ierna bine cu sfeclă.

Sunt mai multe soiuri de sfeclă de nutreț. Sunt soiuri lungi și subțiri, ca și cornul bouului, soiuri rotunde și lungurețe, numite Mamuth, soiuri de forma sacului plin, numite Ekkendorf și soiuri rotunde numite Oberndorf, soiuri turtite, de forma unui tier. Coloarea miezului e albă, galbenă sau roșie.

Sfeclele de soiuri mai mari sunt mai apoase, mai puțin hrănitoare și se păstrează mai rău peste iarnă decât celea de soiuri mai mici.

Celea mai bune soiuri sunt Ekkendorf și Oberndorf.

Ion Popu-Câmpeanu

Scărișarea taxelor de transport pentru struguri și fructe.

Consiliul de administrație a Căilor ferate s'a învoit ca fructele și strugurii cari se vând peste graniță să se taxeze la vamă numai cu 500 lei în loc de 1500 lei cât a fost până acum. Acest tarif va începe să se folosească îndată ce se va publica în Poaia oficială a Căilor ferate.

Citiți „UNIREA POPORULUI“

Prețul cerealelor

În toate țările prețurile cerealelor scad, deși se credea, că dacă de acum încolo nu se vor urca prețurile, cel puțin nu vor continua să scadă.

În unele țări producțiunea de cereale a fost mai abundentă ca și în anul trecut, în altele însă a fost mai mică. Între țările cu producțiune mică, se socotesc toate țările industriale din Europa.

Producțiunea de grâu nu e cu mult mai mare ca și în anul trecut, totuși cantitățile de grâu ce se pot vinde sunt foarte mari. Astfel Statele Unite, Canada, Argentina și Australia au un milion șase sute șasezeci de mii de vagoane grâu de vânzare. Din cauza acestor cantități mari de grâu, deși în unele țări producțiunea a fost mică, prețurile totuși nu se ridică.

Afară de aceea criza mare ce bântuie în toate țările, încă împiedecă ridicarea prețurilor.

Se nădăjduște, că îndată ce Anglia și Germania vor scăpa de criza în care se găesc se vor face cumpărături mai mari de grâu.

Dintre cereale, orzul se plătește mai bine chiar și decât grâul. Să crede că mari cantități de orz se vor putea vinde în Franța deoarece recolta din coloniile ei din Africa a suferit mult din cauza timpului neprielnic.

Prețul porumbului e statornic.

Prețul cerealelor în țară

Prețurile se înțeleg în lei pe suta de kgr.

La Brăila: grâu calit. I 265 lei, calit. II 250 lei și calit. III 220 lei, secară 165 lei, orz 190 lei, ovăs 215 lei, porumb 175 lei, meiu 175 lei, fasole 270 lei, mazăre 360 lei.

La Galați: grâu 230 lei, secară 160 lei, orz, 175 lei, ovăs 215 lei, porumb 185 lei, meiu 230 lei, fasole 270 lei.

La Constanța: grâu calit. I 236 lei, calit. II 200 lei, și calit. III 150 lei, orz 155 lei, ovăs 250 lei, porumb 190 lei, fasole 250 lei.

La Basargic: grâu calit. I 230 lei, calit. II 200 lei și calit. III 150 lei, secară 150 lei, orz 155 lei, ovăs 220 lei, meiu 160 lei fasole 235 lei.

La Bălți: grâu calit. I 220 lei, calit. II 210 lei și calit. III 200 lei, secară 160 lei, orz 165 lei, ovăs 290 lei, porumb 185 lei, fasole 280 lei.

La Călărași: grâu 250 lei, secară 160 lei, orz 180 lei, porumb 180 lei, meiu 170 lei, fasolei 260 lei.

Prețul cerealelor în străinătate

La Chicago: grâu 275 lei, secară 224 lei, ovăs 249 lei, porumb 289 lei.

La Winnipeg: grâu 294 lei, secară 232 lei, ovăs 319 lei.

La Buenos-Aires: grâu 273 lei, ovăs 238 lei, porumb 191 lei.

La Liverpool: grâu 275 lei, porumb 226 lei.

La Hamburg: grâu 326 lei, secară 279 lei, orz 293 lei, ovăs 293 lei, porumb 241 lei,

La Praga: grâu 625 lei, secară 720 lei, orz 650 lei, ovăs 600 lei, porumb 300 lei.

La Paris: grâu 1092 lei, orz 547 lei, porumb 301 lei.

Prețul oleloaselor

Prețul se înțelege pentru 100 kilograme.

Floarea soarelui: la Galați	260 Lei
Floarea soarelui: la Galați	200 "
In: la Brăila	475 "
„ la Galați	420 "
„ la Constanța	450 "
„ la Bălți	440 "
Mustar: la Galați	320 "
Mac: Călărași	1100 "

Prețul vitelor în țară

La Târgu-Mureș:

Vite de jug	15,000—24,000	Lei perechea
Vite de tăiat	10,000—12,000	Lei bucata
Vaci de lapte	6000	" "
Cai de muncă	6000—8000	" perechea
Porci grași	3000	" bucata
Purcei	300	" "
Oi	300—400	" "
Berbeci	400—500	" "

La Bălți:

Vite îngrășate	7000—8000	" bucata
Vite de jug	10,000—12,000	" perechea
Junci	6000—8000	" "
Vite de tăiere	4000—6000	" bucata
Vaci de lapte	2000—4000	" "
Viței	1000—2000	" "
Cai de muncă	5000—6000	" perechea
Porci grași	2500—3000	" bucata
Purcei	100—200	" "
Berbeci	300—400	" "

Prețul vitelor în străinătate

Prețurile se înțeleg în lei pe kilogramul greutate vie.

La Viena:

Boi cumpărați din alte țări	34—36	Lei
Boi din țară	32—34	"
Vaci de tăiat	21—24	"
Tauri	22—24	"
Viței	30—36	"
Porci grași	35—36	"
Porci pentru carne	33—50	"

La Budapesta:

Boi din țară	24—30	Lei
Vaci de tăiat	23—24	"
Tauri	21—22	"
Viței	21—27	"
Porci grași	33—34	"
Porci pentru carne	29—30	"
Purcei	34—40	"

La Praga

Boi	21—27	Lei
Tauri	21—31	"
Vaci	20—30	"
Porci din România	15—33	"
Porci din Boemia	50—55	"
Porci din Jugoslavia	41—47	"

Prețul cărnei și laptelui în diferite părți ale țării.

La Călărași:

Carne de vacă și vițel	20	Lei kgr.
Carne de oaie	15	" "

La Basargic:

Carne de vacă	22	Lei kgr.
Carne de porc	32	" "
Carne de oaie	20	" "
Untură	36—40	" "
Unt topit	100—120	" "
Stămină	40	" kgr.
Brânză	28—32	" "
Lapte de vacă	15	" "

La Bălți:

Carne de vacă	25	Lei kgr.
Carne de porc	20	" "
Untul	80	" "

La Târgu-Mureș:

Carnea de vacă	24	Lei kgr.
Carnea de vițel	26	" "
Carnea de porc	30	" "
Stămina	34	36
Untură	44	" "
Brânză	24—25	" "
Unt proaspăt	56—58	" "
Smântâna	38	Lei litrul
Laptele	3—5	" "

Elveția cumpără din România vite și unt

Dela 1 Octomvrie, Elveția va începe să cumpere direct dela oamenii din Banat, Transilvania, Bucovina și Maramureș boi și tauri îngrășați, în vârstă de 1—3 ani, pentru măcelărie.

La început va cumpăra 10 vagoane pe săptămână și dacă vitele vor fi bune va cumpăra și mai multe.

Imputernicitul Elveției pentru aceste afaceri de cumpărare este d. E. Wangler, delegatul Comisiunilor Federațiilor dela Berna, care se află la Crescătorii de vite elvețiene dela Ferma Făgăraș. Dela D-Sa se pot cere ori ce informații.

Afară de aceasta, Elveția mai are lipsă în fiecare lună de vr-o 15—18 vagoane de unt proaspăt de vacă și de oaie. Imputernicitul pentru aceasta afacere este tot d. Wangler dela Ferma Făgăraș.

Cărți nouă

Cantorul Român, revista Asociației Generale a cantorilor români uniți din România, Redactor: **Septimiu Popa**. Anul I No. I din 1 Septemvrie 1931. Redacția și Administrația: Cluj, Str. Regina Maria 36. Apare la începutul fiecărei luni. Abonamentul anual 60 Lei.

Mult făgăduita revistă a cantorilor iată-o apărută, și încă sub îngrijirea harnicului și priceputului p. r. Septimiu Popa, care a scris mult și la „Unirea Poporului”, mai ales în cei dintâi ani de existență ai acestei gazete. În revistă aflăm cuvântul cel dintâi al p. r. protopop Aurel Dragoș din Satu-Mare, care este președintele Asociației, și în care ni-se spune că Asociația cantorilor are de gând să uniformizeze cântările bisericesti, să întemeieze o școală bună cantorală în Cluj sau Blaj și să îngrijească de situația lor materială. Urmează cântecul sfintei cruci. În strună de p. r. protopop I. Agârbiceanu. Cu ce gânduri pornim la drum? Vrem să fim colaboratorii preoților, de Ioan Pop, secretarul general al Asociației. Tipicul anului bisericesc 1931—1932, luna Septemvrie. Când se cântă „Căți în Hristos” de p. r. Septimiu Popa. Cu un cuvânt revista a început bine. Nădăjduim că va merge tot așa de bine și tot mai bine și în viitor, mai ales dacă abonații își vor plăti abonamentele regulat și înainte. Altfel revista e menită morții.

Dorim din toată inima trai lung și fericit acestei reviste *noui*.

Cântări bisericesti ocazionale, în felul cum se cântă în Blaj, puse pe note de **Celestin Cherebețiu**, preot, profesor Blaj 1931 Lito Schildkraut, Cluj, str. Regina Maria 18. prețul 25 Lei.

Conform făgăduelii făcute p. r. Cherebețiu continuă a ne da de astă dată cântări la înmormântare, la părăstas și la cununie. Cântările le-a scris după p. r. Eugen Bucur profesor la liceul din Blaj, și ajutat de absolventul de teologie Ioan Florea. Lucrarea a fost revizuită de p. r. prepozit Iacob Popa și de p. r. director al cursurilor de cantori Ioniu Brut Micu, cheltuielile de tipar suportându-le Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc.

Această cârticică de 16 pagini, ca și toate celelalte ale p. r. prof. Cherebețiu, n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui preot și cantor.

Viața sfântului Nicolae, arhiepiscopul din Mira Liciei, culeasă din mai multe izvoare de **Dr. George Fireza**, canonic,

vicar general episcopesc, Lugoj, 1931. Editura Reuniunii de misiuni din dieceza Lugojului, tipărită în Tipografia Națională Lugoj, prețul 15 Lei.

Harnicul canonic dela Lugoj, care a tipărit până acuma 19 cărți mai mari sau mai mici, ne dă ca No. 2 al seriei „Din viețile sfinților” viața sfântului Nicolae, care este dintre toți sfinții mai mult cinstit în bisericile de rit răsăritean. În cele 20 capitole ne arată nașterea minunată și creșterea sfântului, cum a arătat Dumnezeu că este chemat la preoție, cum a rămas orfan, cum a înzestrat cele trei fete, cum a ajuns preot și a călătorit la locurile sfinte, de unde reîntorcându-se ajunge episcop. Ne arată apoi viața sa curată și evlavioasă ca episcop, câte minuni a făcut în viață și după moarte pentru ce se numește izvorătorul de mir și că el este patronul Unirii Bisericilor.

Cârticica este tipărită pe hârtie frumoasă, pe copertă are icoana sfântului, iar în text mai multe clișee bine reușite. O recomandăm cu tot sufletul cetitorilor noștri și am dori ca toată lumea cumpărându-o să se răspândească și la noi tot mai mult cultul acestui mare și minunat sfânt, ale cărui oseminte zac în catedrala din Bari (Italia).

Ing. Agronom, B. Articolul »Taurii de reproducție» nu-l putem întrebuița, fiindcă nu este ținut în grai popular. Iată, de pildă, fraze cum este următoarea: »Indiferența aceasta față de reproducătorii masculi va aduce degenerarea raselor de vite ce avem... nu pot fi înțelese de către cetitorii țărani. În privința graiului popular în articolele de plugărie, urmăriți scrisul dlui I. Popu-Câmpeanu, care a găsit cărarea cea bună.

Am primit câte 90 Lei dela următorii. M. Mălai, Ana Bârsan, Tănase Vasie, Sanislav Vasile, Bandula Florian.

Câte 180 Lei: Popa Ioan I. P., Larisa Arhirii, Ioan Alex. Liceul Beiuș, Ioan Oniga, Maximilian Giurca, Tomuța Nicolae, Samson Văta, Dr. V. Bujor.

Alte sume: Greab Iosif, 50; Simion Marcu 205; Poșa Iacob 40; Văd. Șuteu Maria 43; Crețiu Chiprian 202; Dejen Mihai 100; Nicolae Briciu 300; Ungurean Partenie 20; Comnac Vasile 407; Victor Pop 240.

Redactor: IULIU MAIOR.

No. 5192—1930.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 2460—1930 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Cassa de Economie S. P. A. din Blaj repr. prin avocatul Dr. Enyedy Ludovic adv. pentru încasarea creanței de 775 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 3 Octomvrie 1931 orele 3 p. m. la fața locului în Roșia de Secaș unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 coteț acoperit cu țigle, 2 boi roșii în valoare de — Lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare.

Blaj, la 10 Septemvrie 1931.
1502 1—1 GH. OANEȘ portărel.

Nr. 3845—1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. 4335—1926 a Judecării

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic — Blaj

toriei de ocol din Târgu-Mureș în favorul reclamantului Arthur Buchler repr. prin avocatul Dr. Enyedy Ludovic pentru încasarea creanței de 8556 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 6 Octomvrie 1931 ora 3 p. m. la fața locului în comuna Roșia de Secaș unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 Spălător cu oglindă, 1 pușcă în valoare de 15000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare.

Blaj, la 18 Septemvrie 1931.
1503 1—1 GH. OANEȘ, portărel.

Nr. G. 1967—1931

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. G. 1967—1931 a Judecătoriei de ocol din Blaj, în favorul reclamantului Bucur Dordea repr. prin Dr. Emil Pascu adv. dom. în Blaj, pentru încasarea creanței de 4100 Lei cap. și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Septemvrie 1931 ora 3 în comuna Tapu la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: bivolițe, boi, porci în valoare de 23000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare.

Blaj, la 22 Septemvrie 1931.
1504 1—1 GH. OANEȘ, portărel.

No. G. 2499—1931.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 2499—1931 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului Banca Patria repr. prin avocatul Dr. Eugen Moldovan pentru încasarea creanței de 6000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 30 Septemvrie 1931 orele 3 p. m. la fața locului în comuna Biia No. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: una sură coperită cu țiglă, una vacă, un șopru în valoarea de 11.500 Lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare.

Blaj, la 8 Septemvrie 1931.
GH. OANEȘ, portărel

No G. 2495—1931

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 2495—1931 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului Banca „Patria” s. a. din Blaj repr. prin avocatul Dr. Eugen Moldovan din Blaj pentru încasarea creanței de 10.000+1000+8000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 30 Septemvrie 1931 orele 3, 4 și 5 p. m. la fața locului în Biia No. — unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 2 șuri așezate pe piatră coperite cu țigle, una căruță cu osie de fier, 1 car pentru vite, 1 teac pentru stors sămburi, 4 porci negri, 1 coteț pe porci, una mașină de zdrobit sămburi, 1 hâmbar pentru bucate și un coșer în valoare de 13.600 Lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare.

Blaj, la 8 Sept. 1931.
GH. OANEȘ, portărel.